

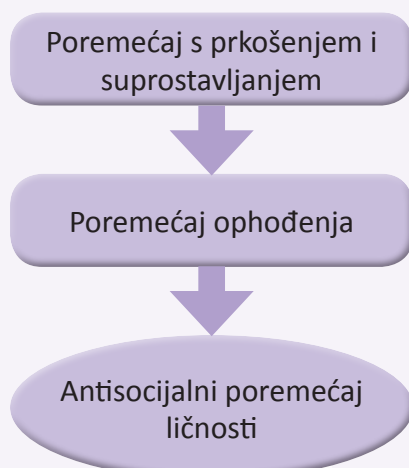
Poremećaj s prkošenjem i suprotstavljanjem i poremećaj ophođenja u školskoj dobi

Poremećaje ponašanja i emocionalne poremećaje koji se prvi put utvrđuju u djetinjstvu možemo podijeliti na eksternalizirajuće (poremećaje nedovoljno kontroliranog ponašanja) i internalizirajuće (poremećaje s pretjeranom kontrolom). Jedne opisuju razuzdanima, nemirnim, neposlušnim itd. a druge kao stidljivim, prestrašenim, zabrinutim, nesigurnim, socijalno povučene itd. Kod ovih prvih najčešći su problemi ADHD, poremećaj s prkošenjem i suprotstavljanjem i poremećaj ophođenja. Ovi poremećaji često više zaokupljaju pažnju roditelja, nastavnika i drugih jer simptomi poremećaja, odnosno ekscesivna ponašanja, stvaraju smetnje drugima. To svakako ne znači da su internalizirajući poremećaji manje bitni, jer su njihovi simptomi odraz emocionalne inhibicije djece koja ih izražavaju. Poremećaj s prkošenjem i suprotstavljanjem te poremećaj ophođenja nose u sebi značajan latentni agresivni potencijal i ukoliko zajednica

Poremećaj s prkošenjem i suprotstavljanjem

Model negativističkog, neprijateljskog i prkosnog ponašanja koje traje najmanje 6 mjeseci, a tijekom kojega se javljaju neki od sljedećih načina ponašanja:

- # Epizode ljutnje i bijesa
- # Svađe s odraslima, aktivno suprotstavljanje ili odbijanje pokoravanja zahtjevima i pravilima odraslih
- # Namjerno ometanje drugih ljudi
- # Okrivljavanje drugih za vlastite pogreške ili postupanje
- # Prekomjerna osjetljivost na postupke drugih
- # Zloba i osvetoljubivost
- # Nisu zadovoljeni kriteriji za poremećaj ophođenja

(roditelji, škola) ne reagira na vrijeme, može doći do razvoja asocijalnih i antisocijalnih stavova i karakteristika pa čak i antisocijalnog poremećaja ličnosti.

Da bi kriteriji za utvrđivanje poremećaja s prkošenjem i suprotstavljanjem bili zadovoljeni, u osobe mlađe od 18 godina skupina simptoma koji uključuju negativno, neprijateljsko i prkosno ponašanje treba trajati više od šest mjeseci i treba značajno narušavati obiteljski, društveni, školski ili radni život i okruženje.

Poremećaj ophođenja karakteriziraju problemi u ponašanju i emocijama u djece i adolescenata gdje osobe teško poštuju pravila i društveno prihvatljiva ponašanja. Impulzivni su, teško ih je kontrolirati i ne mare za osjećaje drugih ljudi. Često su agresivni prema ljudima i životinjama, skloni uništavanju stvari, prijevarama ili krađama. Poremećaj s prkošenjem i suprotstavljanjem predstavlja lakši oblik poremećaja ophođenja.

Poremećaj ophođenja

Trajni model ponašanja kojim su povrijeđena prava drugih ili važne društvene norme ili pravila primjerena dobi, a izražava se na više od sljedećih načina:

Agresija prema ljudima i životinjama

- # Prijetnje i tiranija prema drugima
- # Česti fizički obračuni
- # Upotreba oružja koja može uzrokovati tjelesne ozljede (štapovi, batine, cigle, razbijene boce...)
- # Fizička okrutnost prema ljudima i životinjama
- # Krađa uz suočavanje sa žrtvom (napad i orobljavanje, krađa iz torbice i sl.)
- # Prisila na seksualnu aktivnost

Uništavanje imovine

- # Podmetanje požara ili namjerno uništavanje tuđe imovine na druge načine

Prijevara ili krađa

- # Provale u kuće, stanove, automobile
- # Laganje kako bi se dobila neka usluga ili izbjegle obveze
- # Krađe bez suočavanja s žrtvom (trgovine, provale ...)

Ozbiljno narušavanje pravila (prije 13 godine)

- # Nepoštivanje roditeljskih zabrana prije 13. godine (ostajanje vani)
- # Bježanje od kuće ili doma ili skrbnika
- # Često markiranje iz škole